

VYHODNOTENIE MEDZIREZORTNÉHO PRIPOMIENKOVÉHO KONANIA

Program starostlivosti o Chránené vtáčie územie Volovské vrchy na roky 2023 – 2052

Spôsob pripomienkového konania

Počet vznesených pripomienok, z toho zásadných

40 /19

Počet vyhodnotených pripomienok

40

Počet akceptovaných pripomienok, z toho zásadných

17 /11

Počet čiastočne akceptovaných pripomienok, z toho zásadných

15 /6

Počet neakceptovaných pripomienok, z toho zásadných

8 /2

Rozporové konanie (s kým, kedy, s akým výsledkom)

MPRV SR - 24.10.2022 a 28.10.2022, rozpory odstránené

Počet odstránených pripomienok

Počet neodstránených pripomienok

Sumarizácia vznesených pripomienok podľa subjektov

Č.	Subjekt	Pripomienky do termínu	Pripomienky po termíne	Nemali pripomienky	Vôbec nezaslali
1.	LESY Slovenskej republiky, štátny podnik	13 (13o,0z)	0 (0o,0z)		
2.	Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky	3 (1o,2z)	0 (0o,0z)		
3.	Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky	2 (2o,0z)	0 (0o,0z)		

4.	Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky	21 (4o,17z)	0 (0o,0z)		
5.	Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky	1 (1o,0z)	0 (0o,0z)		
6.	Úrad jadrového dozoru Slovenskej republiky	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)	x	
7.	Národný bezpečnostný úrad	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)	x	
8.	Ministerstvo obrany Slovenskej republiky	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)	x	
9.	Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)	x	
10.	Ministerstvo financií Slovenskej republiky	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)	x	
11.	Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)	x	
12.	Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)	x	
13.	Generálna prokuratúra Slovenskej republiky	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)	x	
14.	Protimonopolný úrad Slovenskej republiky	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)	x	
15.	Štatistický úrad Slovenskej republiky	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)	x	
16.	Úrad priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)	x	
17.	Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)	x	
18.	Národná banka Slovenska	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)	x	
19.	Asociácia zamestnávateľských zväzov a združení Slovenskej republiky	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)	x	

20.	Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)	x	
21.	Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)	x	
22.	Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo Slovenskej republiky (Úrad vlády Slovenskej republiky, odbor legislatívy ostatných ústredných orgánov štátnej správy)	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)	x	
23.	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)	x	
24.	Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)		x
25.	Úrad vlády Slovenskej republiky	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)		x
26.	Úrad pre verejné obstarávanie	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)		x
27.	Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo Slovenskej republiky	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)		x
28.	Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)		x
29.	Správa štátnych hmotných rezerv Slovenskej republiky	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)		x
30.	Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)		x
31.	Najvyšší súd Slovenskej republiky	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)		x
32.	Kancelária Ústavného súdu Slovenskej republiky	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)		x
33.	Odbor aproximácie práva sekcie vládnej legislatívy Úradu vlády SR	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)		x
34.	Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)		x

35.	Združenie miest a obcí Slovenska	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)		x
36.	Splnomocnenec vlády Slovenskej republiky pre rómske komunity	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)		x
37.	Konfederácia odborových zväzov Slovenskej republiky	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)		x
38.	Republiková únia zamestnávateľov	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)		x
39.	Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)		x
40.	Konferencia biskupov Slovenska	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)		x
41.	Asociácia priemyselných zväzov a dopravy	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)		x
42.	Klub 500	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)		x
43.	Úrad vlády Slovenskej republiky - podpredseda vlády Slovenskej republiky	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)		x
44.	Žilinský samosprávny kraj	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)		x
45.	Košický samosprávny kraj	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)		x
46.	Banskobystrický samosprávny kraj	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)		x
47.	BRATISLAVSKÝ SAMOSPRÁVNÝ KRAJ	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)		x
48.	Trnavský samosprávny kraj	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)		x
49.	Prešovský samosprávny kraj	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)		x
50.	Nitriansky samosprávny kraj	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)		x

51.	Trenčiansky samosprávny kraj	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)		x
52.	Hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislava	0 (0o,0z)	0 (0o,0z)		x
	Spolu	40 (21o,19z)	0 (0o,0z)		

Vyhodnotenie vecných pripomienok je uvedené v tabuľkovej časti.

Vysvetlivky k použitým skratkám v tabuľke:

O – obyčajná A – akceptovaná

Z – zásadná N – neakceptovaná

ČA – čiastočne akceptovaná

P. č.	Subjekt	Pripomienka	Typ	Vyh.	Spôsob vyhodnotenia
1	LESY SR	K 03_PS-o-CHVU-Volovské-vrchy_7-9-2022 Zásadná pripomienka: Zhodnotenie stavu predmetu ochrany bocian čierny, Osobitné záujmy str. 10: „V jadrovej časti týchto zón ochrany okolo hniezda bociana čierneho sa môže uplatniť zákaz činnosti celoročne tak, aby nedošlo k nezvratnému poškodeniu hniezda a miesta rozmnožovania bociana čierneho.“ Žiadame doplniť o: okrem zalesňovania, výchovy porastov a prác vyplývajúcich z § 28 zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch, ak tak určí obvodný úrad životného prostredia. Dať do súladu s § 2 písm. a) Vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 196/2010 Z. z., ktorou sa vyhlasuje Chránené vtáčie územie Volovské vrchy. Doplnenie žiadame aj na všetkých miestach PS, kde je pri predmetoch ochrany CHVU predkladateľ požaduje celoročný zákaz činnosti (napr. Zhodnotenie stavu predmetu ochrany orol skalný, Osobitné záujmy str. 16; Zhodnotenie stavu predmetu ochrany včelár lesný, Osobitné záujmy str. 11; Zhodnotenie stavu predmetu ochrany orol krikľavý, Osobitné záujmy str. 25, ai.). Odôvodnenie: CHVÚ Volovské vrchy bolo vyhlásené vyhláškou Ministerstva životného prostredia SR č. 196/2010 Z. z.. Táto vyhláška definuje predmety ochrany tohto chráneného územia a zakázané činnosti, ktoré by mohli mať negatívny vplyv na predmet ochrany. LESY SR zastávajú názor, že navrhovaný PS by nemal prekračovať rámec platnej legislatívy vymedzený zákonom č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny (ďalej len „zákon o OPaK“) a vyhláškou, ktorou sa vyhlasuje Chránené vtáčie územie Volovské vrchy. Žiadame, aby navrhované zásady a opatrenia neobmedzovali obhospodarovateľov nad rámec obmedzení	O	N	Návrh Programu starostlivosti o Chránené vtáčie územie Volovské vrchy na roky 2023 – 2052 (ďalej len „program starostlivosti o CHVÚ“ alebo „predkladaný materiál“) bol predrokován a následne upravený po prerokovaniach v zmysle zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 543/2002 Z. z.“). Po zohľadnení jednotlivých pripomienok, vrátane pripomienok z medzirezortného pripomienkového konania, je vymedzenie tzv. ochranných zón nasledovné: „na hniezdiskách zabezpečiť ochranu obmedzením alebo zákazom činnosti podľa zákona č. 543/2002 Z. z., kde je potrebné, ochranné zóny vyhlasovať v okruhu spravidla 300 m okolo hniezda po dobu najmenej 3 až 5 rokov (v závislosti od druhu) s prihliadnutím na ekologické nároky druhu. V okolí hniezd uvedených druhov je potrebné vyhlasovať tzv. jadrovú zónu (minimálne 100 m okolo hniezda podľa ekologických nárokov druhu), v ktorej bude platiť celoročný zákaz úmyselných lesohospodárskych činností; opatrenia na ochranu lesa a zabezpečenie stability lesných porastov bude na základe posúdenia odbornej organizácie ochrany prírody možné vykonať len v mimohniezdnom období a tzv. vonkajšiu ochrannú zónu (od 100 do 300 m od hniezdneho stromu s prihliadnutím na polohu hniezda, reliéf okolitého terénu a štruktúru lesného biotopu a predovšetkým na ekologické požiadavky druhu), v ktorej bude platiť zákaz lesohospodárskych činností v hniezdnom období podľa príslušného druhu: bocian

		určených zákonom o OPaK a aby sa nezakazovali a neobmedzovali činnosti, ktoré nie sú vyhláškou určené za činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na predmet ochrany CHVÚ. Našu požiadavku napokon potvrdzuje aj predkladateľ návrhu PS, keď v kap. 2.3 Faktory ovplyvňujúce stav predmetu ochrany, Vnútorne človekom podmienené faktory, str. 29 uvádza: „Pri zohľadnení ekologických nárokov druhov je možné sklbiť hospodárenie v lese a to aj náhodnú ťažbu tak, aby sa minimalizoval negatívny dopad na uvedené dlhodobé ciele.“		čierny od 1. marca. do 31. augusta, výr skalný (stromové hniezda) od 1.februára do 31.júla, orol skalný od 1. februára. do 15. augusta, orol krikľavý od 15. marca do 31. augusta., včelár lesný od 15. apríla do 31. augusta, pôtik kapcavý od 1. marca. do 31. júla, kuvičok vrabčí od 1. marca. do 31. júla)“. Uvedená definícia je podľa názoru MŽP SR primeraná potrebe ochrany hniezdnych stromov 7 druhov, ktoré sú najvzácnejšími spomedzi predmetov ochrany CHVÚ Volovské vrchy na lesných pozemkoch, ide tiež väčšinou o druhy s malou početnosťou (s výnimkou druhu kuvičok vrabčí a pôtik kapcavý, u ktorých sa nepredpokladá vymedzenie ochranných zón vo veľkom počte). Vymedzenie ochranných zón bude realizované v prípadoch potreby, kde hrozí bezprostredné ohrozenie hniezdneho biotopu plánovanou úmyselnou resp. neplánovanou náhodnou ťažbou. Ochrana hniezdnych biotopov vyplýva priamo zo zákona č. 543/2002 Z. z. Podľa § 28 ods. 2 zákona č. 543/2002 Z. z. „pre územia európskej sústavy chránených území sa v dokumentácii ochrany prírody a krajiny podľa § 54 ods. 4 písm. a), b) a d) určia opatrenia, ktoré zodpovedajú ekologickým požiadavkám druhov a biotopov, na ochranu ktorých boli tieto územia zaradené do národného zoznamu alebo vyhlásené za chránené územia, v súlade so zabezpečením cieľa podľa odseku 1. Tieto opatrenia sa v príslušnom rozsahu uplatnia aj v plánovacích dokumentoch podľa osobitných predpisov... ktoré určujú podmienky alebo spôsob využívania týchto území“.
--	--	--	--	--

				Obmedzenie opatrení len na znenie vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 196/2010 Z. z., ktorou sa vyhlasuje Chránené vtáčie územie Volovské vrchy (ďalej len „<i>vyhláška č. 196/2010 Z. z.</i>“) v <i>programe starostlivosti o CHVÚ</i> by nemalo opodstatnenie. Navyše táto obsahuje opatrenia len pre niektoré druhy predmetných druhov. Ochranné zóny sa vyhlasujú podľa osobitného postupu uvedeného v § 4 zákona č. 543/2002 Z. z., kde každý účastník môže vzniesť svoje pripomienky. Lesy SR, š. p. v stanovisku z 2. novembra 2022 uviedli, že nesúhlasia s upraveným znením. MŽP SR uvádza, že v tejto veci došlo k odstráneniu rozporu s ich zriaďovateľom, MPRV SR (pripomienky č. 27, 29 a 31).
--	--	--	--	---

2	LESY SR	K 03_PS-o-CHVU-Volovské-vrchy_7-9-2022 Zásadná pripomienka: Kap. 3.2 Zásady a regulatívy hospodárskeho, rekreačného a iného využitia územia, Ďalšie navrhované opatrenia pre celé EFP1B bez ohľadu na kategóriu lesov resp. druh pozemku, str. 51: „na neporastových plochách (funkčné plochy) nerealizovať poľnohospodársku činnosť (kosenie, mulčovanie) v termíne do 31.07....“. Žiadame upraviť na všetkých miestach návrhu PS , dať do súladu s vyhláškou CHVU. Odôvodnenie: Vyhláška CHVU § 2 písm. b) „Za činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na predmet ochrany chráneného vtáčieho územia, sa považuje mechanizované kosenie alebo mulčovanie trvalých trávnych porastov1) iným spôsobom, ako od stredu do okrajov od 1. mája do 30. júna na súvislej ploche väčšej ako 0,5 hektára.“	O	ČA	Ide o opatrenie navrhnuté pre EFP1B —potravné biotopy hlucháňa hôrneho s výmerou 1 184 ha (t.j. cca stotina výmery CHVÚ Volovské vrchy). V rámci tohto EFP sa nachádzajú v hrebeňovej časti CHVÚ Volovské vrchy tzv. neporastové funkčné plochy (nejde o trvalé trávne porasty) s výmerou spolu do cca 20 ha. Obmedzenie kosenia či mulčovania do 31. júla bolo navrhnuté s ohľadom na obdobie rozmnožovania/výchovy mláďat (pre hlucháňa je vyrušovanie kritické najmä v zimných a jarných mesiacoch (obdobie toku) a počas letných mesiacov – najmä máj, jún a júl) teda v období výchovy kuriatok. Účelom opatrenia je v čase výchovy mláďat nerealizovať kosenie a mulčovanie a predísť tak usmrteniu mláďat. Nakoľko ide o lokality s nadmorskou výškou nad 900 m n.m., tak toto opatrenie nebude mať zásadný vplyv na obhospodarovanie týchto plôch, ktoré sa zvyčajne kosia v neskorom lete.
3	LESY SR	K 03_PS-o-CHVU-Volovské-vrchy_7-9-2022 Zásadná pripomienka: Kap. 3.2 Zásady a regulatívy hospodárskeho, rekreačného a iného využitia územia, EFP1A - hniezdiská hlucháňa hôrneho (bezzásahový režim pre zachovanie biotopov hlucháňa hôrneho) – opatrenia, str. 47: Žiadame prepracovať. Odôvodnenie: LESY SR žiadajú uplatňovať v týchto ekologicko-funkčných priestoroch „osobitný - hlucháňovi priateľský manažment“ tak ako to uvádza aj manuál EK NATURA 2000 a lesy „Výzvy a možnosti“ interpretačná príručka. Vid'. citácia z oficiálneho dokumentu EK generálne	O	N	Ako je uvedené vo vyhodnotení pripomienky č. 1, vyhláška č. 196/2010 Z. z. neposkytuje viacerým druhom vtákov z predmetov ochrany (vrátane hlucháňa hôrneho) žiadnu reálnu ochranu. V EFP1A – hniezdne biotopy hlucháňa hôrneho je na celej jeho výmere 1 004 ha navrhnutý bezzásah. Z 1004 ha sa v súčasnom 5. stupni ochrany nachádza 180,66 ha (PR Muráň), časť SKUEV0344 Starovodské jedliny a v 4. stupni ochrany 220,02.ha (chránený areál - CHA Knola). V CHA Knola sa už <i>defacto</i> viac rokov

	riadiťstvo pre životné prostredie. NATURA 2000 a lesy „Výzvy a možnosti“ interpretačná príručka: „Ako príklad možno uviesť ochranu tetraova hlucháňa (<i>Tetraourugallus</i>), druhu uvedeného v prílohe I smernice o vtákoch. Ak sa tento druh vyskytuje na „lesnej“ lokalite NATURA 2000, v manažmente musia byť také lesohospodárske opatrenia, ktoré sú prispôsobené cieľu zachovať alebo zlepšiť podmienky lokality pre tento druh. Keďže hlucháň „vyžaduje“ mozaiková štruktúru lesných biotopov, je jedným z mála druhov, ktorého populácii vyhovuje lesohospodárska činnosť, ak je starostlivo naplánovaná, nevyhovuje mu naopak, ak sa les prestane ekonomicky využívať.“ Hlucháň hôrny nie je podľa vyhlášky CHVU predmetom ochrany, pre ktorý by vykonávanie lesohospodárskej činnosti mohlo mať negatívny vplyv. LESY SR pripomínajú, že lesopestebné zásahy (obzvlášť účelovo prispôsobené) môžu mať na výskyt hlucháňa pozitívny vplyv tým, že sa striedajú všetky vekové triedy drevín, vyrúbané plochy vedľa starých porastov boli známe tokaniská. Nie je pravda, že sa znižuje výmera starých porastov, nakoľko mladé porasty prechádzajú do vyšších vekových tried - starnú. Hospodárením je vytvorená kontinuita ubúdania starých porastov, ktoré neprestarnú, s dorastaním mladších porastov do vyšších vekových stupňov v zmysle zásad trvalej udržateľnosti. Paušálny bezzásah nie je univerzálnym riešením priaznivého stavu kurovitých vtákov ani podľa dokumentov Európskej komisie. Čo sa týka aplikácie chemických látok: Zákon o OPaK vyžaduje súhlas orgánu ochrany prírody na aplikáciu pesticídov na územiach s 2. stupňom ochrany prírody na súvislej ploche väčšej ako 2 ha, na územiach s 3. stupňom ochrany prírody sa vyžaduje súhlas vždy a na územiach so 4. a 5. stupňom ochrany je použitie		uplatňuje bezzásahový režim (na základe súhlasu vlastníka a rozhodnutia Okresného úradu Spišská Nová Ves podľa § 4 ods. 2 zákona č. 543/2002 Z. z.). Zvyšok EFP1A sa nachádza v 1. stupni ochrany, kde sa bezzásahový režim uplatňuje aj v súčasnosti na prevažnej výmere na základe rozhodnutí Okresného úradu Gelnica vydaných podľa § 4 ods. 2 zákona č. 543/2002 Z. z. Predmetné rozhodnutia sú právoplatné a sú akceptované vlastníckmi a obhospodarovateľmi lesov. S bezzásahovým režimom v EFP1A tak, ako je vymedzený v časti 3.2 programu starostlivosti o CHVÚ a v mapovej prílohe 6.5, súhlasili počas vyhotovenia dokumentu (2021-22) všetky dotknuté subjekty vrátane subjektu LESY SR š.p. Podľa rozsudku Súdneho dvora EÚ z 22. júna 2022 vo veci C-661/20¹ (ktorého predmetom je žaloba ku nesplneniu povinnosti podľa článku 258 ZFEÚ podaná 5. decembra 2020) Slovenská republika si tým, že neprijala osobitné ochranné opatrenia týkajúce sa biotopov hlucháňa hôrneho (<i>Tetrao urogallus</i>) v rámci osobitných chránených územiach vyhlásených na jeho ochranu, aby sa zabezpečilo jeho prežitie a rozmnožovanie v oblasti jeho rozšírenia (aj v SKCHVU036 Volovské vrchy), nesplnila povinnosti vyplývajúce z článku 4 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/147/ES z 30. novembra 2009 o ochrane voľne žijúceho vtáctva. Tzv. bezzásahový režim je spomenutý vo viacerých bodoch rozsudku (napr. bod 84). Pritom Európska
--	---	--	---

¹<https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=261463&pageIndex=0&doclang=SK&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=5252644>

		pesticídov zakázané. Existujúca platná legislatíva dáva dostatočné záruky, že nedôjde k použitiu vybraných chemických prípravkov spôsobom, ktorý by mohol ohroziť populáciu hlucháňa hôrneho.		komisia cituje Slovensko, ktoré nepovažuje bezzásah za nevyhnutný vo všetkých biotopoch hlucháňa hôrneho. V EFP1A sa nachádzajú porasty a zvyšky porastov, kde hlucháň hôrny nachádza vhodné podmienky na hniezdenie. Zásahom do týchto porastov a porastových zvyškov (najmä úmyselné obnovné ťažby a náhodné ťažby) by došlo k poškodeniu resp. zničeniu posledných hniezdných biotopov hlucháňa hôrneho vo Volovských vrchoch. Čo sa týka aplikácie chemických látok, jednou z výtok rozsudku Súdneho dvora EÚ je aj používanie pesticídov na boj proti podkôrnemu hmyzu v dotknutých územiach sústavy Natura 2000. Opatrenia navrhnuté v kapitole 3.2 sú prispôsobené miestnym pomerom v CHVÚ Volovské vrchy vychádzajú z odborných znalostí o lokálnej populácii hlucháňa hôrneho na jeho juhovýchodnom okraji areáli rozšírenia. Taktiež vychádzajú z poznatkov doterajšej najlepšej praxe realizovanej v biotopoch tunajšej hluchánej populácie. Lesy SR, š. p. v stanovisku z 2. novembra 2022 uviedli, že na pripomienke trvajú. MŽP SR uvádza, že v tejto veci došlo k odstráneniu rozporu s ich zriaďovateľom, MPRV SR (pripomienky č. 23 a 38); zásady opatrení pre EFP1 boli predrokované a dohodnuté na úrovni príslušnej lesnej správy.
4	LESY SR	K 03_PS-o-CHVU-Volovské-vrchy_7-9-2022 Zásadná pripomienka: Kap. 3.2 Zásady a regulatívy hospodárskeho, rekreačného a iného využitia územia, EFP1B - potravné biotopy hlucháňa hôrneho (režim pre zlepšenie biotopov	O	ČA Odborné organizácie ochrany prírody (Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky - ŠOP SR a Správy národných parkov - NP) v zmysle zákona č. 543/2002 Z. z. poskytujú podklady pri komplexnom zisťovaní stavu lesa a v súčinnosti s právnickou osobou podľa osobitného

		hlucháňa hôrneho, resp. časové obmedzenia) opatrenia, str. 48, 49: -, umelú obnovu lesa nevykonávať v termíne od 01.03. do 31.07., v odôvodnených prípadoch po dohode s príslušnou organizáciou ochrany prírody je možné realizovať umelú obnovu v termíne od 01.04. do 31.05. - pestovnú činnosť - vyžínanie, plecie ruby, prečistky, ochranu proti zveri nevykonávať od 01.03. do 31.07.“ - „výhovnú ťažbu nerealizovať od 01.03. do 31.07. Oproti bežnému hospodáreniu sa odporúča realizovať prebierkové zásahy s vyššou intenzitou ako je stanovená v prebierkových percentách pre danú bonitu, vek a zakmenenie porastu. Výhovnú ťažbu vykonávať s dostatočnou intenzitou, aby sa dosahovalo znížené zakmenenie až na hodnotu 0,7 plného zakmenenia; - úmyselné obnovné ťažby realizovať v termíne od 01.08. do 31.01. iba prírode blízkym hospodárením definovaným v zákone č. 326/2005 Z. z.); - náhodnú ťažbu nerealizovať v termíne od 01.03. do 31.07.“ Žiadame prepracovať. Odôvodnenie: Predkladateľ návrhu PS, ani príslušná organizácia ochrany prírody nie je kompetentný určovať agrotechnické termíny pre lesnícke činnosti. Žiadame, aby zákazy alebo obmedzenia činností (časové aj priestorové) boli uplatňované na základe rozhodnutia orgánu ochrany prírody. Preto žiadame, aby v navrhovanom PS do opatrení, ktoré požadujú zákaz alebo obmedzenie činnosti, bola doplnená formulácia: „na základe rozhodnutia orgánu ochrany prírody – ak tak určí príslušný orgán ochrany prírody“.			predpisu a vyhotoviteľom programu starostlivosti o lesy (PSOL) sa podieľajú aj na rámcovom plánovaní, určení zásad na vyhotovenie PSOL a vypracovaní návrhu PSOL, ak sa týkajú chránených území a ich ochranných pásiem. A hlavne odborné organizácie ochrany prírody stanovujú požiadavky na vypracovanie pokynov na vyhotovenie PSOL, ktoré je orgán ochrany prírody povinný zohľadniť pri vydávaní záväzného stanoviska k schváleniu PSOL
5	LESY SR	K 03_PS-o-CHVU-Volovské-vrchy_7-9-2022 Zásadná pripomienka: Kap. 3.2 Zásady a regulatívy hospodárskeho, rekreačného a iného využitia územia, EFP1B - potravné biotopy hlucháňa hôrneho (režim pre zlepšenie biotopov	O	N	V rámci úprav návrhu <i>programu starostlivosti o CHVÚ</i> bolo opatrenie v rámci EFP1B upravené nasledovne „budovanie nových lesných ciest a zväžnic je dovoľené iba v ojedinelých odôvodnených prípadoch. Je dovoľené iba budovanie dočasných približovacích liniek v lesných

		hlucháňa hôrneho, resp. časové obmedzenia) opatrenia, str. 49: „- budovanie nových lesných ciest a zväžnic je dovolené iba v ojedinelých odôvodnených prípadoch. Je dovolené iba budovanie dočasných približovacích liniek v lesných porastoch, ktoré bude potrebné vopred konzultovať s príslušnou organizáciou ochrany prírody.“ Žiadame odstrániť. Odôvodnenie: Predkladateľ návrhu PS v mnohých opatreniach navrhuje vykonávať obnovné a výchovné činnosti iba prírode blízkym hospodárení. Tomuto sa LESY SR vôbec nebránia, napokon ich k tomu zaväzuje aj zákon č. 326/2005 Z. z. o lesoch. Hospodárenie PBHL si však vyžaduje dôsledné sprístupnenie lokalít.		<i>porastoch, ktoré bude potrebné vopred konzultovať a dohodnúť s príslušnou organizáciou ochrany prírody“.</i> Vzhľadom na nepriaznivý stav hlucháňa hôrneho považujeme opatrenie za relevantné. Nezakazuje sa ním budovanie lesnej cestnej siete, ale nakoľko v EFP1B CHVÚ Volovské vrchy prevláda 1. stupeň ochrany, je potrebné presné zadefinovanie tejto aktivity v rámci programu starostlivosti o CHVÚ. Bez včasných konzultácií s príslušnými organizáciami ochrany prírody pri budovaní dočasných približovacích liniek, by mohlo hroziť poškodenie potravných biotopov hlucháňa hôrneho v EFP1B. Táto konzultácia je prospešná pre obe strany. Podľa § 4 ods. 2 zákona č. 543/2002 Z. z., ak činnosť, ktorá môže ohroziť, poškodiť alebo zničiť rastliny alebo živočíchy, alebo ich biotopy, vedie k ohrozeniu existencie druhov rastlín a živočíchov alebo k ich degenerácii, k narušeniu rozmnožovacích schopností alebo k zániku ich populácie, orgán ochrany prírody túto činnosť po predchádzajúcom upozornení obmedzí alebo zakáže. Lesy SR, š. p. v stanovisku z 2. novembra 2022 uviedli, že na pripomienke trvajú. MŽP SR uvádza, že v tejto veci došlo k odstráneniu rozporu s ich zriaďovateľom, MPRV SR (pripomienky č. 23 a 38); zásady opatrení pre EFP1 boli predrokované a dohodnuté na úrovni príslušnej lesnej správy.
--	--	--	--	---

6	LESY SR	K 03_PS-o-CHVU-Volovské-vrchy_7-9-2022 Zásadná pripomienka: Kap. 3.2 Zásady a regulatívy hospodárskeho, rekreačného a iného využitia územia, Návrh zásad a opatrení str. 44: „Opatrenia na dosiahnutie operatívnych cieľov sú spracované v tabuľke č. 28 v časti 3.3. Vychádzajú hlavne zo zákona č. 543/2002 Z. z....“ Žiadame uviesť na pravú mieru a tabuľku č. 28 dať do skutočného súladu so zákonom o OPaK a vyhláškou CHVU. Odôvodnenie: Predkladateľ v mnohých opatreniach prekračuje zákon o OPaK (napr. obmedzenia prislúchajúce 5. SO v lokalitách s 1. a 2. SO), ako aj vyhlášku CHVU (viď predchádzajúce zásadné pripomienky).	O	ČA	Opatrenia na dosiahnutie operatívnych cieľov <i>programu starostlivosti CHVÚ</i>, ako aj cieľov ochrany pre jednotlivé druhy vtáctva, sú spracované v uvedenej tabuľke opatrení v časti 3.3, a to na základe § 28 ods. 2 zákona č. 543/2002 Z. z. Táto skutočnosť je uvedená v 1. odseku pod nadpisom <u>Návrh zásad opatrení</u> na str. 45 návrhu <i>programu starostlivosti o CHVÚ</i>. Pre územia európskej sústavy chránených území sa v dokumentácii ochrany prírody a krajiny podľa § 54 ods. 4 písm. a), b) a d) určia opatrenia, ktoré zodpovedajú ekologickým požiadavkám druhov a biotopov, na ochranu ktorých boli tieto územia zaradené do národného zoznamu alebo vyhlásené za chránené územia, v súlade so zabezpečením cieľa podľa odseku 1. Určenie opatrení pre CHVÚ teda priamo vyplýva zo zákona č. 543/2002 Z. z. a práve v dokumentácii ochrany prírody je špecifikované.
7	LESY SR	K 03_PS-o-CHVU-Volovské-vrchy_7-9-2022 Zásadná pripomienka: Kap. 3.2 Zásady a regulatívy hospodárskeho, rekreačného a iného využitia územia, Návrh zásad opatrení v EFP3 – hniezdiská druhov otvorenej krajiny a loviská dravcov str. 54: „vylúčiť rozhodnutiami úradov použitie chemických látok...“ Žiadame preformulovať na: „v prípade potreby vylúčiť rozhodnutiami úradov použitie chemických látok...“ Odôvodnenie: nad rámec platnej legislatívy (zákon o OPaK, zákon o lesoch, vyhláška CHVU). Nie každý chemický prípravok (napr. prípravky na ošetrovanie poškodení kmeňov, repelenty...ap.) predstavuje riziko pre chránené druhy, preto nie je	O	ČA	τ Predmetné opatrenie je viazané na rozhodnutie orgánu ochrany prírody, t. j. nejde o celoplošné opatrenie, ale o situáciu/postup, ak to ochrana biotopov predmetných druhov vyžaduje. Ide o vylúčenie použitia chemických látok (najmä priemyselných hnojív a pesticídov) na TTP (z dôvodu ochrany penica jarabá, krutohlav hnedý, hrdlička poľná, prepelica poľná) a nie na ornej pôde.

		dôvod schematizovať a paušalizovať obmedzenia. Zákon o OPaK vyžaduje súhlas orgánu ochrany prírody na aplikáciu pesticídov na územiach s 2. stupňom ochrany prírody na súvislej ploche väčšej ako 2 ha, na územiach s 3. stupňom ochrany prírody sa vyžaduje súhlas vždy a na územiach so 4. a 5. stupňom ochrany je použitie pesticídov zakázané. Existujúca platná legislatíva dáva dostatočné záruky, že nedôjde k použitiu vybraných chemických prípravkov spôsobom, ktorý by mohol ohroziť predmet ochrany.			
8	LESY SR	K 03_PS-o-CHVU-Volovské-vrchy_7-9-2022 Zásadná pripomienka: Navrhujeme zvalorizovať údaje uvedené v tab. č. 4.1. PS o CHVU Volovské vrchy. Vo vlastnom dokumente Programu starostlivosti o Chránené vtáčie územie Volovské vrchy na roky 2023 – 2052 v kap. č.4 Financovanie a vyhodnotenie opatrení (4.1.Odhad finančných prostriedkov potrebných na vykonanie opatrení a zdroja financovania) je uvedený súhrnný prehľad predpokladaných nákladov programu starostlivosti na roky 2023– 2030 (v tisíc EUR). Rok 2023 2024 2025 2026 2027 2028 2029 2030 náklady 1694 1654 1657 1659 1657 1686 1662 1654 Odôvodnenie: Za obdobie rokov 2023 – 2030 je v každom roku uvedená v podstate konštantná hodnota bez valorizácie, zohľadnenia nárastu cien tovaru (PHM...) a služieb a inflácie, ktoré budú koncom decénia neporovnateľne vyššie. Obzvlášť v dnešnej dobe je vysoko aktuálne a nutné vykonať valorizáciu finančných prostriedkov potrebných do roku 2030 nakoľko už dnes nie sú údaje reálne. Na údaje tejto tabuľky a z nej sú vypracované všetky doložky vplyvov a analýzy dopadov na rozpočet (príloha č. 1.,2.,3.,4.)	O	ČA	Valorizácia údajov k výdavkom na opatrenia <i>programu starostlivosti o CHVÚ</i> nie je štandardným postupom. Mieru inflácie (ktorú mal zrejme autor pripomienky pojmom „valorizácia“ na mysli), a s ňou spojené zvyšovanie cien tovarov a služieb, a následne aj valorizáciu miezd, nie je navyše možné odhadnúť na tak dlhý čas dopredu. MŽP SR doplnilo poznámku pod čiarou v tabuľke odhadu finančných prostriedkov v časti 4. 1 návrhu <i>programu starostlivosti o CHVÚ</i>.
9	LESY SR	K 03_PS-o-CHVU-Volovské-vrchy_7-9-2022	O	N	Ako vo vyhodnotení pripomienky č. 3, resp. 23.

	Zásadná pripomienka: Tab. 3 Ciele ochrany pre druh hlucháň hôrny, str. 33: „Zvýšenie výmery s pasívnym manažmentom v území (s bezzásahovým režimom) zo súčasných 1004 ha. Udržanie stavu rozvoľnených porastov s vhodnou štruktúrou so zakmenením pod 0,6, s hlúčikovitou štruktúrou, hlboko zavetvenými korunami, bez negatívneho vplyvu na populácie druhu, s dostatkom úkrytových možností pre hniezdenie.“ Žiadame prepracovať. Odôvodnenie: LESY SR žiadajú uplatňovať v týchto ekologicko-funkčných priestoroch „osobitný - hlucháňovi priateľský manažment“ tak ako to uvádza aj manuál EK NATURA 2000 a lesy „Výzvy a možnosti“ interpretačná príručka. Vid'. citácia z oficiálneho dokumentu EK generálne riaditeľstvo pre životné prostredie. NATURA 2000 a lesy „Výzvy a možnosti“ interpretačná príručka: „Ako príklad možno uviesť ochranu tetrova hlucháňa (Tetraourugallus), druhu uvedeného v prílohe I smernice o vtákoch. Ak sa tento druh vyskytuje na „lesnej“ lokalite NATURA 2000, v manažmente musia byť také lesohospodárske opatrenia, ktoré sú prispôsobené cieľu zachovať alebo zlepšiť podmienky lokality pre tento druh. Keďže hlucháň „vyžaduje“ mozaikovitú štruktúru lesných biotopov, je jedným z mála druhov, ktorého populácii vyhovuje lesohospodárska činnosť, ak je starostlivo naplánovaná, nevyhovuje mu naopak, ak sa les prestane ekonomicky využívať.“ Hlucháň hôrny nie je podľa vyhlášky CHVU predmetom ochrany, pre ktorý by vykonávanie lesohospodárskej činnosti mohlo mať negatívny vplyv. LESY SR pripomínajú, že lesopestebné zásahy (obzvlášť účelovo prispôsobené) môžu mať na výskyt hlucháňa pozitívny vplyv tým, že sa striedajú všetky vekové triedy drevín, vyrúbané plochy vedľa starých porastov boli známe tokaniská. Nie je pravda, že sa znižuje výmera starých porastov, nakoľko mladé porasty prechádzajú do vyšších vekových tried - starnú.		Lesy SR, š. p. v stanovisku z 2. novembra 2022 uviedli, že na pripomienke trvajú. MŽP SR uvádza, že v tejto veci došlo k odstráneniu rozporu s ich zriaďovateľom, MPRV SR (pripomienky č. 23 a 38). Zásady opatrení pre EFP1 boli predrokované a dohodnuté na úrovni príslušnej lesnej správy.
--	---	--	---

		Hospodárením je vytvorená kontinuita ubúdania starých porastov, ktoré neprestarnú, s dorastaním mladších porastov do vyšších vekových stupňov v zmysle zásad trvalej udržateľnosti. Paušálny bezzásah nie je univerzálnym riešením priaznivého stavu kurovítých vtákov ani podľa dokumentov Európskej komisie. Čo sa týka aplikácie chemických látok: Zákon o OPaK vyžaduje súhlas orgánu ochrany prírody na aplikáciu pesticídov na územiach s 2. stupňom ochrany prírody na súvislej ploche väčšej ako 2 ha, na územiach s 3. stupňom ochrany prírody sa vyžaduje súhlas vždy a na územiach so 4. a 5. stupňom ochrany je použitie pesticídov zakázané. Existujúca platná legislatíva dáva dostatočné záruky, že nedôjde k použitiu vybraných chemických prípravkov spôsobom, ktorý by mohol ohroziť populáciu hlucháňa hôrneho.			
10	LESY SR	K 03_PS-o-CHVU-Volovské-vrchy_7-9-2022 Zásadná pripomienka: Zhodnotenie stavu predmetu ochrany hlucháň hôrny, Osobitné záujmy str. 18: „Kľúčovým opatrením je dôsledná ochrana hniezdisk hlucháňa hôrneho a zlepšenie potravných biotopov hlucháňa, čo súvisí s nastaveniami opatrení v lesnom hospodárstve. Lesné porasty aj nelesné biotopy je potrebné ponechať na prirodzený vývoj, bez usmerňovania a zasahovania do prírodných procesov človekom, vylúčiť akékoľvek lesohospodárske opatrenia (umelá obnova lesa, pestovná činnosť - vyžínanie, plecí rub, prečistky, ochrana proti zveri, ťažba - úmyselná a náhodná). Kalamitné plochy v lesoch ponechať bez ľudského zásahu na prirodzenú sukcesiu. Drevnú hmotu (biomasu) z kalamitných plôch neodstraňovať, ponechať na mieste bez asanácie. Vykonať iba nevyhnutnú údržbu (zabezpečiť prejazdnosť a schodnosť) existujúcich účelových komunikácií. Vylúčiť aplikáciu chemických látok a vylúčiť	O	N	Ako vo vyhodnotení pripomienky č. 3, resp. 9 a 23. Lesy SR, š. p. v stanovisku z 2. novembra 2022 uviedli, že na pripomienke trvajú. MŽP SR uvádza, že v tejto veci došlo k odstráneniu rozporu s ich zriaďovateľom, MPRV SR (pripomienky č. 23 a 38); zásady opatrení pre EFP1 boli predrokované a dohodnuté na úrovni príslušnej lesnej správy.

		výstavbu lesných ciest zväžnic a dočasných približovacích liniek. Všetky tieto opatrenia sú uvedené v návrhu zásad a opatrení pre EFP1A - hniezdiská hlucháňa hôrneho (bezzásahový režim).“ Žiadame prepracovať a v tomto zmysle prepracovať aj návrh zásad a opatrení pre EFP 1A. Odôvodnenie: LESY SR žiadajú uplatňovať v týchto ekologicko-funkčných priestoroch „osobitný - hlucháňovi priateľský manažment“ tak ako to uvádza aj manuál EK NATURA 2000 a lesy „Výzvy a možnosti“ interpretačná príručka. Vid'. citácia z oficiálneho dokumentu EK generálne riaditeľstvo pre životné prostredie. NATURA 2000 a lesy „Výzvy a možnosti“ interpretačná príručka: „Ako príklad možno uviesť ochranu tetra hlucháňa (Tetraourugallus), druhu uvedeného v prílohe I smernice o vtákoch. Ak sa tento druh vyskytuje na „lesnej“ lokalite NATURA 2000, v manažmente musia byť také lesohospodárske opatrenia, ktoré sú prispôbené cieľu zachovať alebo zlepšiť podmienky lokality pre tento druh. Keďže hlucháň „vyžaduje“ mozaikovitú štruktúru lesných biotopov, je jedným z mála druhov, ktorého populácii vyhovuje lesohospodárska činnosť, ak je starostlivo naplánovaná, nevyhovuje mu naopak, ak sa les prestane ekonomicky využívať.“ Hlucháň hôrny nie je podľa vyhlášky CHVU predmetom ochrany, pre ktorý by vykonávanie lesohospodárskej činnosti mohlo mať negatívny vplyv. LESY SR pripomínajú, že lesopestebné zásahy (obzvlášť účelovo prispôbené) môžu mať na výskyt hlucháňa pozitívny vplyv tým, že sa striedajú všetky vekové triedy drevín, vyrúbané plochy vedľa starých porastov boli známe tokaniská. Nie je pravda, že sa znižuje výmera starých porastov, nakoľko mladé porasty prechádzajú do vyšších vekových tried - starnú. Hospodárením je vytvorená kontinuita ubúdania starých porastov, ktoré neprestarnú, s dorastaním mladších porastov do vyšších vekových stupňov v zmysle zásad trvalej udržateľnosti. Paušálny			
--	--	--	--	--	--

		bezzásah nie je univerzálnym riešením priaznivého stavu kurovitých vtákov ani podľa dokumentov Európskej komisie. Čo sa týka aplikácie chemických látok: Zákon o OPAK vyžaduje súhlas orgánu ochrany prírody na aplikáciu pesticídov na územiach s 2. stupňom ochrany prírody na súvislej ploche väčšej ako 2 ha, na územiach s 3. stupňom ochrany prírody sa vyžaduje súhlas vždy a na územiach so 4. a 5. stupňom ochrany je použitie pesticídov zakázané. Existujúca platná legislatíva dáva dostatočné záruky, že nedôjde k použitiu vybraných chemických prípravkov spôsobom, ktorý by mohol ohroziť populáciu hlucháňa hôrneho.			
11	LESY SR	K 04_01_Doložka_vybraných_vplyvov_Volovské_vrchy Bod 6. Vykonávacie predpisy „Predpokladá sa prijatie/zmena vykonávacích predpisov? ? Áno ? Nie“ Navrhujeme zmeniť na áno. Odôvodnenie: V ďalšom texte predkladateľ zdôvodňuje potrebu prehodnotenia a zmeny znenia vyhlasovacieho predpisu. Odvoláva sa na predkladaný Program starostlivosti, v ktorom je prehodnotenie súčasnej právnej normy uvedené v operatívnom celi 3.1.	O	ČA	Ani v predchádzajúcich vládou schválených programoch starostlivosti o CHVÚ (napr. program starostlivosti o CHVÚ Medzibodrožie, schválený uznesením vlády SR č. 40 z 19. januára 2022) nebolo vyznačené prijatie nového právneho predpisu. K tomuto dôjde na základe prehodnotenia a monitoringu druhov.
12	LESY SR	K 04_01_Doložka_vybraných_vplyvov_Volovské_vrchy Zásadná pripomienka: Bod 9. Vybrané vplyvy materiálu v tom vplyvy na rozpočty obcí a vyšších územných celkov ? Pozitívne ? Žiadne ? Negatívne Navrhujeme zmeniť na negatívne. Odôvodnenie: V predkladanom PS predkladateľ vo viacerých opatreniach (napr. tab. 28) žiada prekategORIZOVAŤ hospodárske lesy na lesy osobitného určenia. Lesy osobitného určenia nie sú predmetom dane z nehnuteľností a teda dôjde k výpadku príjmov rozpočtov obcí. Vybraté vplyvy materiálu budú na rozpočty obcí negatívne.	O	ČA	Zmena kategórie lesa z hospodárskych na lesy osobitného určenia (LOU) je vykonávaná v procese schvaľovania programov starostlivosti o lesy. Celkovo by bolo potrebné prevyhásiť 260,88 ha súčasných hospodárskych lesov a súčasných LOU písm. a) do LOU podľa písm. e) v EFP1B. Takáto výmera LOU podľa písm. e), ktorú by bolo potrebné prevyhásiť, je zanedbateľná vzhľadom k výmere celého CHVÚ a nespôsobí veľké straty príjmov rozpočtov obcí. Úbytky príjmov rozpočtov obcí by mohlo spôsobiť vyhlásenie

					LOU podľa písm. e) na základe požiadaviek vlastníkov lesov v rámci CHVÚ Volovské vrchy bez vedomia orgánov ochrany prírody, čo sa v súčasnosti deje. Takéto vyhlasovanie LOU podľa písm. e) mimo EFP1B však nie je požiadavkou ochrany prírody.
13	LESY SR	K 04_04_Analýza_vplyvov_na_sociálne_prostredie Zásadná pripomienka: Bod. 4.1.1 Pozitívny vplyv Pôvodný text: b) Popíšte opatrenie a jeho vplyv na hospodárenie domácností s uvedením, či ide o zvýšenie príjmov alebo zníženie výdavkov: „Realizácia opatrení Programu starostlivosti o Chránené vtáčie územie Volovské vrchy na roky 2023-2052 (ďalej „Program starostlivosti o CHVÚ Volovské vrchy“) pozitívne ovplyvní príjmy vybraných domácností z dotknutých lesných a poľnohospodárskych pozemkov. Bude to v prípade obmedzenia ich bežného obhospodarovania a získania náhrady za toto obmedzenie, t. j. v plnej miere bude nahradené vzniknuté obmedzenie a okrem toho sa zvýši aj hodnota lesných porastov a ich schopnosti plniť mimoprodukčné funkcie lesa, vrátane funkcie vodozadržnej a protieróznej, stability ekosystémov, vhodných foriem zážitkového rekreačného využitia atď.. Pre domácnosti sa tak otvára možnosť zapojiť sa za úhradu do činností, ktoré prispievajú k ochrane vtáctva v rámci CHVÚ. Okrajovým vplyvom je, že pri realizácii opatrení uvedených v Programe starostlivosti o CHVÚ Volovské vrchy na tieto nie je potrebné žiadať od orgánu ochrany prírody a krajiny súhlas alebo výnimku, t. j. nie je potrebné uhradiť s tým spojený správny poplatok“. Žiadame text prepracovať, alebo ho vypustiť. Odôvodnenie: Text postrádal logičnosť. Za pozitívne ovplyvnenie príjmov v prípade obmedzenia bežného obhospodarovania nepovažujeme	O	ČA	V doložke vybraných vplyvov bolo v časti 10 doplnené: <i>„Kvantifikácia miery sociálnych vplyvov nebola určená aj vzhľadom na výmeru CHVÚ Volovské vrchy a vysoký počet dotknutých subjektov. V analýze sociálnych vplyvov sú však uvedené rámcové údaje o predpokladanej výške kompenzácií“.</i> Text analýzy sociálnych vplyvov v bode 4.1.1 bol súčasne upravený nasledovne: <i>„Realizácia opatrení Programu starostlivosti o Chránené vtáčie územie Volovské vrchy na roky 2023-2052 (ďalej aj „program starostlivosti o CHVÚ Volovské vrchy“) môže pozitívne ovplyvniť príjmy vybraných domácností z dotknutých lesných a poľnohospodárskych pozemkov. Bude to v prípade zapojenia sa do schém spoločnej poľnohospodárskej politiky, resp. uplatnenia a vyplatenia náhrady za obmedzenie bežného obhospodarovania ich pozemkov, ak s ich podporou dôjde k zvýšeniu príjmov vybraných domácností“.</i>

		administratívne náročný systém kompenzovania ujmy, ktorý navyše nepokrýva všetky straty užívateľa pozemkov. Nie je ani jasné čím PS o CHVÚ „zvýši aj hodnotu lesných porastov a ich schopnosti plniť mimoprodukčné funkcie lesa, vrátane funkcie vodozádržnej a protieróznej, stability ekosystémov, vhodných foriem zážitkového rekreačného využitia ai..“ Podľa zákona č. 326/2005 Z.z. o lesoch §1 ods.2 písm. a) je účelom zákona o lesoch: „zachovanie, zveľaďovanie a ochrana lesov ako zložky životného prostredia a prírodného bohatstva krajiny na plnenie ich nenahraditeľných funkcií,“ na naplnenie tohto cieľa používa Program starostlivosti o lesy § 40, ktorý je záväzný pre každého užívateľa lesov i bez potreby schválenia PS o CHVÚ.			
14	MDaVSR	str. 4 1.4. Vymedzenie chráneného územia a jeho ochranného pásma (dotknuté územnosprávne jednotky, kraj, okres, obec, katastrálne územie, dotknuté lesné celky – žiadame vypustiť dotknuté úseky železničnej infraštruktúry z programu starostlivosti o CHVÚ Volovské vrchy a posudzovať ich výhradne v súlade so zákonom č. 513/2009 Z. z. o dráhach a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon“). Zdôvodnenie: je bezpodmienečne nutné dodržiavať ustanovenia § 4 a § 6 zákona, pokiaľ ide o povinnosti prevádzkovateľa železničnej dráhy (v danom prípade ŽSR) a vlastníkov alebo užívateľov nehnuteľností v obvode a ochrannom pásme dráhy, predovšetkým trvalo zabezpečovať obvod dráhy a priechodný prierez dráhy v stave, ktorý neohrozuje dráhu a jej súčasti ani dopravu na dráhe, predchádzať ohrozeniam prevádzky dráhy, udržiavať pozemky a stromy a kry na nich takým spôsobom, aby neohrozili prevádzku dráhy a jej súčasti ani neobmedzili bezpečnosť a plynulosť dopravy na dráhe. Zároveň si	Z	ČA	Pripomienka je v rozpore s ďalšími pripomienkami MDaVSR, v ktorých je požadované, aby boli konkrétne úseky železničných tratí boli v <i>programe starostlivosti o CHVÚ</i> doplnené. Možné strety záujmov železničnej dopravy s podmienkami ochrany v CHVÚ boli predmetom viacerých rokovaní. V decembri 2021 (v rámci prerokovania Programu starostlivosti o Chránené vtáčie územie Medzibodrožie na roky 2022-2051) došlo k dohode medzi MŽP SR a MDaV SR o potrebe pripraviť usmernenie pre inštitúcie ochrany prírody vo veci zjednotenia postupov pri odborných stanoviskách k činnosti Železníc Slovenskej republiky (ŽSR). Na základe uvedeného sekcia ochrany prírody a biodiverzity MŽP SR, v súčinnosti s odborom legislatívy MŽP SR, pripravila podrobné usmernenie, ktorého súčasťou bol aj zoznam tzv. zakázaných činností v jednotlivých CHVÚ.

		dovoľujeme upozorniť na povinnosti vlastníka dráhy (v danom prípade štátu) v zmysle § 28 zákona, predovšetkým trvalo udržiavať dráhu v prevádzkyschopnom stave, obnoviť prevádzku dráhy po nehode alebo po mimoriadnej udalosti, starať sa o údržbu dráhy podľa projektovaných technických parametrov a o rozvoj dráhy v súlade s technickým pokrokom a s požiadavkami na bezpečnosť a plynulosť dopravy na dráhe, a ak je to nevyhnutné, uskutočniť modernizáciu alebo obnovu dráhy alebo jej súčastí. Obnova alebo čiastočná modernizácia tratí č. 105 a č. 110 sa predpokladá v rokoch 2030 – 2035. Upozorňujeme tiež na fakt, že trať č. 105 je súčasťou koridoru Rýn – Dunaj základnej transeurópskej dopravnej siete (TEN-T) a rovnomenného železničného nákladného koridoru (RFC). Z prípadného znemožnenia riadneho plnenia uvedených povinností prevádzkovateľa železničnej dráhy a vlastníkov alebo užívateľov nehnuteľností v obvode a ochrannom pásme dráhy by okrem zjavných bezpečnostných rizík vyplynulo aj riziko obmedzenia alebo prerušenia železničnej dopravy s ďalekosiahlymi dôsledkami pre celú SR a iné členské štáty EÚ.			Usmernenie bolo zaslané listom č. 54172/2022 z 24. marca 2022 odborným organizáciám ochrany prírody a na vedomie MDaV SR a ŽSR. Od vyhlásenia CHVÚ Volovské vrchy v roku 2010 nie je evidovaný žiaden rozpor záujmov alebo neriešiteľná situácia vo vzťahu k prevádzke železníc. Prípadné rozvojové zámery budú posúdené a povoľované v zmysle platných právnych predpisov bez ohľadu na schválenie programu starostlivosti o CHVÚ. Zohľadnenie pripomienky odsúhlasené zo strany MDV SR dňa 24. októbra 2022, rozpor odstránený.
15	MDaVSR	str. 4 1.4. Vymedzenie chráneného územia a jeho ochranného pásma (dotknuté územnosprávne jednotky, kraj, okres, obec, katastrálne územie, dotknuté lesné celky) – žiadame doplniť železničnú trať č. 110 Margecany – Červená Skala Zdôvodnenie: trať č. 110 (Margecany – Červená Skala) pretína Chránené vtáčie územie (ďalej len „CHVÚ“) na úsekoch Mníšek nad Hnilcom – Švedlár, Švedlár – Nálepko, Nálepko-Peklisko – Hnilec a Hnilec –	Z	A	Upravené podľa oboch pripomienok, nasledovne: <i>Železničná trať č. 105 (Košice – Kľačany) pretína CHVÚ na úseku Ružín – Margecany zastávka (Margeciansky tunel) a súvislejšie s ním hraničí na úsekoch Kysak – Malá Lodina, Margecany zastávka – Margecany, Margecany – Kluknava a Krompachy – Matejovce nad Hornádom“. Železničná trať č. 110 (Margecany – Červená Skala) pretína CHVÚ Volovské vrchy na úsekoch Mníšek nad Hnilcom – Švedlár, Švedlár – Nálepko, Nálepko-Peklisko – Hnilec a Hnilec –</i>

		Rakovec a súvislejšie s ním hraničí na úsekoch Helcmanovce – Mníšek nad Hnilcom a Rakovec – Mlynky			<i>Rakovec a súvislejšie s ním hraničí na úsekoch Helcmanovce – Mníšek nad Hnilcom a Rakovec – Mlynky.</i> Zohľadnenie pripomienky odsúhlasené zo strany MDV SR dňa 24. októbra 2022, rozpor odstránený.
16	MDaVSR	str. 4 1.4.Vymedzenie chráneného územia a jeho ochranného pásma (dotknuté územnosprávne jednotky, kraj, okres, obec, katastrálne územie, dotknuté lesné celky) – žiadame nahradiť text „Železničná trať Košice – Žilina pretína územie CHVÚ Volovské vrchy v severnej časti v úseku Kysak – Margecany – Krompachy – Spišské Vlachy“ týmto spôsobom „Železničná trať č. 105 (Košice – Kľačany) pretína CHVÚ na úseku Ružín – Margecany zastávka (Margeciansky tunel) a súvislejšie s ním hraničí na úsekoch Kysak – Malá Lodina, Margecany zastávka – Margecany, Margecany – Kluknava a Krompachy – Matejovce nad Hornádom“.	O	A	Upravené ako vo vyhodnotení predchádzajúcej pripomienky. Zohľadnenie pripomienky odsúhlasené zo strany MDV SR dňa 24. októbra 2022, rozpor odstránený.
17	MHSR	K Doložke vybraných vplyvov Odporúčame predkladateľovi aktualizovať číslo Stanoviska Komisie na posudzovanie vplyvov z PPK v časti 13. Doložky vybraných vplyvov. Odôvodnenie: Materiál bol v procese PPK pod č. 193	O	A	Upravené podľa pripomienky
18	MHSR	K Doložke vybraných vplyvov Odporúčame predkladateľovi v Analýze vplyvov na podnikateľské v časti 3.3.,Vplyv na konkurencieschopnosť a produktivitu“ odznačiť, že materiál produktivitu nemení.	O	A	Upravené podľa pripomienky. V časti 3.3 bol vyznačený možný vplyv na produktivitu a konkurencieschopnosť a pôvodný odsek bol nahradený textom:

		Odôvodnenie: Stanovisko, že pre zmenu produktivity nie sú známe podklady nie je relevantné, nakoľko dochádza k obmedzovaniu bežného obhospodarovania podnikateľských subjektov, kde ďalšie podklady nie sú nutné pre vypracovanie tejto časti analýzy.			„Predkladaný materiál navrhnutými opatreniami (bezzásahový režim v rámci ekologicko-funkčného priestoru EPFIA – hniezdne biotopy hlucháňa hôrneho, resp. v rámci ochranných zón okolo hniezdných stromov) môže ovplyvniť produktivitu podnikov, ktoré získavajú drevnú hmotu z dotknutých lesných porastov. Toto sa netýka pozemkov, kde už teraz platí 5. stupeň ochrany, resp. lesohospodárske činnosti boli zakázané rozhodnutím orgánu ochrany prírody. Na ostatných pozemkoch preto subjekty, ktoré nemajú iný zdroj drevnej hmoty, môže mať zníženú produktivitu, ako aj konkurencieschopnosť. Podrobnosti k výmerám (i odhadom finančnej náhrady za obmedzenie bežného obhospodarovania) sú uvedené v analýze vplyvov na štátny rozpočet a rozpočet verejnej správy“.
19	MPRVSR	Analýza vplyvov 20. V Analýze vplyvov na rozpočet verejnej správy žiadam alokovanú čiastku 1 000 000 EUR rozdeliť v pomere 631 tis. EUR zo zdrojov EÚ a 369 tis. EUR zo štátneho rozpočtu. Odôvodnenie: V Analýze vplyvov na rozpočet verejnej správy, na zamestnanosť vo verejnej správe a financovanie návrhu sa uvádza, že pre jednotlivé roky je v rámci MPRV SR (SP SPP 2023-2027) alokovaná čiastka 1 000 000 EUR (odhadovaná čiastka) s tým, že pre 850 000 EUR sa ako zdroj financovania uvádzajú zdroje EÚ a pre 150 000 EUR sa ako zdroj financovania uvádza štátny rozpočet. Spolufinancovanie SP SPP 2023-2027 zo štátneho rozpočtu však bolo schválené na úrovni 36,9 %. Vychádzajúc z toho žiadam rozdelenie alokovanej časti tak, aby	Z	A	Upravené podľa pripomienky. Zohľadnenie pripomienky odsúhlasené zo strany MPRV SR dňa 24. októbra 2022, rozpor odstránený.

		odpovedalo uvedenej skutočnosti, teda v zmysle uplatnenej pripomienky.			
20	MPRVSR	Analýza vplyvov 21. V Analýze vplyvov na rozpočet verejnej správy, na zamestnanosť vo verejnej správe a financovanie návrhu žiadam v kapitole 2.2.3. (predpoklady vývoja objemu aktív) na konci doplniť slová “Podiel využitia prostriedkov EÚ v rámci epfkého plánu spoločnej poľnohospodárskej politiky 2023-2027 63,1 %.” Uvedené žiadam upraviť aj v doložke vybraných vplyvov v časti 5 (alternatívne riešenie) v bode b), kde predkladateľ v rámci financovania opatrení vyplývajúcich z PS o CHVÚ Volovské vrchy prostredníctvom SP SPP 2023-2027 uvádza, že „Podpora z fondov EÚ pozitívne ovplyvní nároky na štátny rozpočet v predpokladanej miere 76,98 % z celkového rozpočtu.“ Odôvodnenie: V záverečnej vete kapitoly 2.2.3. predkladateľ uvádza, že predpokladaný podiel využitia prostriedkov EÚ je 75 % z celkového rozpočtu. Toto tvrdenie pre SP SPP 2023-2027 neplatí, keďže podiel spolufinancovania zo štátneho rozpočtu je pevne stanovený na úrovni 36,9 %. Tým pádom podiel EÚ zdrojov je na úrovni 63,1 % (viď odôvodnenie k pripomienke č. 20).	Z	A	V časti 2.2.3 bola doplnená nasledovná veta: <i>„Predpokladaný podiel využitia prostriedkov EÚ je 63,1 % v rámci Strategického plánu spoločnej poľnohospodárskej politiky 2023-2027, a 85 % v rámci OP KŽP a P Slovensko. Podiel využitia prostriedkov EÚ je 62,45 % z celkového rozpočtu na obdobie 2023 – 2030“.</i> Zohľadnenie pripomienky odsúhlasené zo strany MPRV SR dňa 24. októbra 2022, rozpor odstránený.
21	MPRVSR	Celému materiálu 1. Návrh Programu starostlivosti o CHVÚ Volovské vrchy odporúčam prepracovať v súlade s aktuálnym stavom a vývojom chránených vtáčích druhov a ich biotopov, na ochranu ktorých bolo CHVÚ Volovské vrchy vyhlásené. Odôvodnenie: Predkladateľ sa v časti „2.2. Zhodnotenie stavu predmetu ochrany“ odvoláva na hodnotenie stavu vtáčích druhov z rokov	O	ČA	Do časti 2.2. programu starostlivosti CHVÚ Volovské vrchy bolo doplnené spresnenie k zdroju údajov o početnosti: <i>„Údaje o početnosti jednotlivých druhov, ktoré sú predmetmi ochrany v CHVÚ Volovské vrchy, pochádzajú okrem už uvedených zdrojov aj z monitoringu, ktorý je priebežne realizovaný Štátnou ochranou prírody</i>

		„2010 – 2015, 2013 – 2014 a následných priebežných pozorovaní“, pričom však v tejto analytickej časti neuviedol žiadny relevantný údaj viazaný na obdobie od roku 2015, ale práve naopak v niektorých prípadoch sa opiera o údaje spreď roku 2010, v prípade výra skalného zistenia z deväťdesiatych rokov minulého storočia. Z hľadiska dôležitosti tohto dokumentu starostlivosti a predovšetkým s cieľom definovania relevantných opatrení na zabezpečenie priaznivého stavu biotopov druhov vtákov európskeho významu a biotopov sťahovavých druhov vtákov podľa § 1 ods. 1 Vyhlášky Ministerstva životného prostredia SR č. 196/2010 Z. z., ktorou sa vyhlasuje Chránené vtáčie územie Volovské vrchy považujem za potrebné vychádzať z aktuálneho stavu predmetu ochrany o to viac, že posledné roky sú charakteristické zvyšovaním negatívneho pôsobenia klimatickej zmeny, význame ovplyvňujúceho stav všetkých zložiek životného prostredia vrátane bioty. Predkladateľ túto skutočnosť potvrdzuje v časti „2.3. Faktory ovplyvňujúce stav predmetu ochrany“, kde uvádza, že jedným z najvýznamnejších vnútorných faktorov negatívne vplývajúcich na populácie sú extrémny počasia. Z uvedeného vyplývajú obavy, že stav, o ktorý sa predkladateľ pri vypracovaní programu starostlivosti opiera, nemusí, resp. nezodpovedá súčasnému stavu, čo môže viesť k nesprávnemu stanoveniu opatrení a v konečnom dôsledku k nedosiahnutiu stanovených cieľov, resp. neefektívneho využívania disponibilných finančných zdrojov.			<i>Slovenskej republiky (ŠOP SR), Správou Národného parku Slovenský raj so sídlom s Spišskej Novej Vsi a Správou Národného parku Slovenský kras so sídlom v Brzotíne, ako aj externými mapovateľmi, ornitológmi a ďalšími odborníkmi. Mapovanie je vykonávané v zmysle Metodiky systematického dlhodobého monitoringu vtákov v chránených územiach (ŠOP SR, Banská Bystrica, 2013)“.</i>
22	MPRVSR	Časť 1.4.2. 2. V časti „1.4.2. Súpis dotknutých lesných celkov“ žiadam časť premenovať na „Súpis dotknutých pozemkov podľa druhu pozemku“ s doplnením všetkých druhov pozemkov podľa registra C katastra nehnuteľností a ich výmery na území CHVÚ.	Z	ČA	Pripomienku nie je možné v plnej miere akceptovať. Štruktúra programu starostlivosti o chránené územie je stanovená prílohou č. 20 vyhlášky MŽP SR č. 170/2021 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o

		Odôvodnenie: Program starostlivosti o CHVÚ Volovské vrchy sa nedotýka len pozemkov vedených v registri C KN v druhu pozemku lesný pozemok. Zároveň upozorňujem, že lesné celky sú jednotkami priestorového rozdelenia lesa, ktoré sa môžu meniť ako pri vyhotovení programu starostlivosti o lesy, tak aj počas ich platnosti a súvisť a závislosť územia CHVÚ k lesným celkom je len orientačná.		ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov kde znenie bodu 1.4 je nasledovné: <i>1.4.Vymedzenie chráneného územia a jeho ochranného pásma (dotknuté územnosprávne jednotky – kraj, okres, obec, katastrálne územie, dotknuté lesné celky)</i> Na rozporovom rokovaní dňa 24. októbra 2022 bolo vyjasnené, že požiadavka sa vzťahuje na prehľad druhu pozemkov. MŽP SR doplnilo tabuľku č. 2 (s uvedením druhu pozemkov a ich výmery v členení na okresy) do časti 1.4 návrhu <i>programu starostlivosti o CHVÚ</i>. Rozpor odstránený.
23	MPRVSR	Časť 2.2. 10. V časti „2.2. Zhodnotenie stavu predmetu ochrany“ u druhu hlucháň hôrny žiadam v časti „Osobitné záujmy“ prepracovať druhý odsek v celom rozsahu v zmysle odôvodnenia. Zároveň žiadam v tomto smere prepracovať aj návrh zásad a opatrení pre EFP1A. Odôvodnenie: Hlucháň hôrny je závislý na špecifických štruktúrach habitatu, ktorý môže byť vylepšovaný tvorbou takýchto štruktúr. Vhodne usmernený manažment, za ktorý však nemožno považovať predkladateľom uprednostňovaný všeliek „bezzásahu“, môže prispieť k zachovaniu, prípadne zvýšeniu populácie hlucháňa hôrneho na danom území, a tým prispieť k zvýšeniu celkovej biodiverzity. Hlucháň hôrny „vyžaduje“ mozaikovú štruktúru lesných biotopov, je jedným z mála druhov, ktorého populácii vyhovuje usmernený manažment lesov vhodnými lesohospodárskymi opatreniami, ak tieto sú starostlivo naplánované. Nevyhovuje mu naopak, ak sa les prestane manažovať lesohospodárskymi opatreniami, ktoré sú prispôsobené cieľu zachovať alebo zlepšiť podmienky lokality	Z	N Ako bolo uvedené vyššie, ekologicko – funkčný priestor (EFP) hlucháňa hôrneho pozostáva z dvoch častí: - EFP1A – hniezdiská hlucháňa hôrneho (bezzásahový režim pre zachovanie biotopov hlucháňa hôrneho) - EFP1B – potravné biotopy hlucháňa hôrneho (režim pre zlepšenie biotopov, resp. časové obmedzenia). V EFP1A sa vyžaduje tzv, bezzásahový režim (viď vyhodnotenie pripomienky č. 3). V EFP1B – potravné biotopy hlucháňa hôrneho (režim pre zlepšenie biotopov, resp. časové obmedzenia) sa predpokladá s manažmentom týchto biotopov prostredníctvom lesohospodárskej činnosti za presne stanovených podmienok uvedených na str. 48-51. Uvedený manažment je tzv, „osobitný - hlucháňovi priateľský manažment“.

		pre tento druh. Keďže hlucháň „vyžaduje“ mozaikovitú štruktúru lesných biotopov, je jedným z mála druhov, ktorého populácii vyhovuje lesohospodárska činnosť. Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 196/2010 Z. z., ktorou sa vyhlasuje Chránené vtáčie územie Volovské vrchy v § 2 písm. a) špecifikuje vtáčie druhy, pre ktoré môže mať lesohospodárska činnosť v blízkosti hniezda negatívny vplyv na predmet ochrany chráneného vtáčieho druhu, pričom však medzi ne nezaraďuje vtáčí druh hlucháň hôrny. Zároveň upozorňujem, že samotný predkladateľ materiálu v časti „2.3. Faktory ovplyvňujúce stav predmetu ochrany“ uvádza, že z hľadiska lesných druhov je na zníženie potenciálneho rizika následkov pôsobenia škodlivých činiteľov v lesoch dôležité vykonávať manažmentové opatrenia smerujúce k pestovaniu lesov dostatočne štruktúrovaných a aj v hniezdnom období minimalizujúcich zmarenie hniezdenia. Teda nie „bezzásah“, ale usmernené manažovanie lesa.			Na rokovaní dňa 28. októbra 2022 bol, po vysvetlení, rozpor odstránený.
24	MPRVSR	Časť 2.2. 11. V časti „2.2. Zhodnotenie stavu predmetu ochrany“ u druhu orol krikľavý žiadam v siedmej vete vypustiť slová za čiarkou „ktoré sa vyznačujú vysokou intenzitou ťažbových zásahov a rozpracovania lesných porastov“. Odôvodnenie: Predkladateľ materiálu uvádza, že „hniezdne biotopy sú situované predovšetkým v hospodárskych lesoch“, z čoho vyplýva a je zrejmé, že manažmentové opatrenia v hospodárskych lesoch podľa programu starostlivosti o lesy vyhovujú požiadavkám chráneného vtáčieho druhu z hľadiska hniezdenia a rozmnožovania. Vo všetkých kategóriách lesov sa uplatňuje plán hospodárskych opatrení podľa platného programu starostlivosti o	Z	A	Text bol upravený (vypustený) v zmysle pripomienky.

		lesy, ku ktorým svoje požiadavky a námety uplatňuje orgán ochrany prírody a tento vydáva aj stanovisko ku konečnému návrhu programu starostlivosti z hľadiska vplyvu jednotlivých opatrení na ochranu prírody, pričom toto stanovisko je záväzné. Z uvedeného vyplýva, že v lesoch hospodárskych sa hospodári tak, ako to vyplýva z programu starostlivosti. Právna úprava v oblasti ochrany prírody a krajiny a v oblasti lesného hospodárstva dáva orgánu ochrany prírody, podobne ako aj organizácii ochrany prírody, dostatočné kompetencie na dozor nad hospodárením v lesoch v súlade so záujmami ochrany prírody. Z uvedeného dôvodu s predkladateľom formulovanom slovným spojením zásadne nesúhlasím a žiadam ho vypustiť v celom rozsahu.			
25	MPRVSR	Časť 2.2. 12. V časti „2.2. Zhodnotenie stavu predmetu ochrany“ u druhu pôtik kapcavý žiadam slová „v dôsledku ťažby smrekových porastov“ nahradiť slovami „v dôsledku veľkoplošného rozpadu smrekových lesov v dôsledku pôsobenia škodlivých činiteľov v lesoch“. Odôvodnenie: Príčinou zníženia zastúpenia smrekových lesov nie je úmyselná ťažba smreka, ale rozpad smrečín v dôsledku pôsobenia primárnych a sekundárnych škodlivých činiteľov v lesoch, ktorých pôsobenie je možné očakávať aj v nasledujúcich rokoch aj v súvislosti s klimatickou zmenou.	Z	A	Text bol upravený (vypustený) v zmysle pripomienky, s malou formálnou zmenou nasledovne: <i>„v dôsledku veľkoplošného rozpadu smrekových lesov vplyvom pôsobenia škodlivých činiteľov v lesoch“.</i>
26	MPRVSR	Časť 2.2. 3. V časti „2.2. Zhodnotenie stavu predmetu ochrany“ žiadam v podkapitole „Osobitné záujmy“ pri druhoch bocian čierny, včelár lesný, žlna sivá, orol skalný, hlucháň hôrny a orol krikl'avý na konci týchto kapitol doplniť slová „V prípade, že opatrenia súvisiace s ochranou vtáčieho druhu sú nad rámec opatrení podľa	Z	ČA	Požiadavky vyplývajúce z návrhov zásad opatrení v EFP1 a EFP2 si budú odborné organizácie ochrany prírody uplatňovať pri obnovách PSOL, resp. vo výnimočných prípadoch môžu byť aj požiadavky na zmeny PSOL, čo je už uvedené v opatreniach č. 2.1.4 a bolo doplnené do opatrenia č. 1.1.21.

		platného programu starostlivosti o lesy, organizácia ochrany prírody požiada o zmenu programu starostlivosti o lesy v súlade so zákonom č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov.“ Odôvodnenie: Uplatňovanie osobitného režimu hospodárenia v lesoch, ktorý sa bude požadovať nad rámec opatrení platného programu starostlivosti o lesy, je v prípade potreby možné zmenou programu starostlivosti o lesy podľa § 43 ods. 2 zákona č. 326/ 2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov.			„Osobitné záujmy“ pri druhoch bocian čierny, včelár lesný, žlna sivá, orol skalný, hlucháň hôrny a orol krikľavý v časti 2.2. sú „preklopené“ do požiadaviek vyplývajúcich z návrhov zásad opatrení v EFP1, EFP2 v kap. 3.2 <i>programu starostlivosti o CHVÚ</i> .
27	MPRVSR	Časť 2.2. 4. V časti „2.2. Zhodnotenie stavu predmetu ochrany“ druhu bocian čierny žiadam v podkapitole „Osobitné záujmy“ vypustiť slová „V jadrovej časti týchto zón ochrany okolo hniezda bociana čierneho sa môže uplatniť zákaz činnosti celoročne tak, aby nedošlo k nezvratnému poškodeniu hniezda a miesta rozmnožovania bociana čierneho.“ Odôvodnenie: Uplatňovanie časového obmedzenia lesohospodárskej činnosti, ak tak určí orgán ochrany prírody, je nástrojom na vytvorenie podmienok rozmnožovania chráneného vtáčieho druhu. Uplatnením bezzásahového režimu v jadrovej zóne okolo hniezda chráneného vtáčieho druhu tak, ako navrhuje predkladateľ materiálu, je napr. v prípade pôsobenia škodlivých činiteľov (primárnych a sekundárnych) v lesoch, potenciálne ohrozený aj samotný hniezdny strom a miesto rozmnožovania bociana čierneho. Z uvedeného dôvodu nesúhlasím v jadrovej zóne hniezdneho stromu s neodôvodneným uplatňovaním bezzásahového režimu. Za odpovedajúce a vhodné riešenie považujeme určenie podmienok osobitného spôsobu manažmentu lesa v jadrovej zóne ochrany. Tieto by mali odpovedať požiadavkám na také	Z	ČA	Na rokovaní dňa 28. októbra 2022 bol rozpor odstránený, na základe doplnenia textu. Znenie je uvedené vo vyhodnotení pripomienky č. 1.

		manažmentové opatrenia, uplatňovaním ktorých by sa vytvorili podmienky pre zachovanie hniezda a miesta rozmnožovania chráneného vtáčieho druhu. Absolutizovanie uplatňovanie bezzásahového režimu nepovažujem za spôsob manažmentu lesných porastov v jadrovej zóne okolo hniezda, ktorý by viedol k vytvoreniu podmienok na zabezpečenia požadovanej ochrany hniezda a miesta rozmnožovania chráneného vtáčieho druhu. Zároveň upozorňujem, že samotný predkladateľ materiálu v časti „2.3. Faktory ovplyvňujúce stav predmetu ochrany“ uvádza, že z hľadiska lesných druhov je na zníženie potenciálneho rizika následkov pôsobenia škodlivých činiteľov v lesoch dôležité vykonávať manažmentové opatrenia smerujúce k pestovaniu lesov dostatočne štruktúrovaných a aj v hniezdnom období minimalizujúcich zmarenie hniezdenia. Teda nie „bezzásah“, ale usmernené manažovanie lesa.			
28	MPRVSR	Časť 2.2. 5. V časti „2.2. Zhodnotenie stavu predmetu ochrany“ u druhu včelár lesný žiadam slová „kvôli veľkoplošnému odlesneniu krajiny a intenzívnym hospodárením v lesoch“ nahradiť slovami „kde došlo k veľkoplošnému rozpadu lesných porastov v dôsledku pôsobenia škodlivých činiteľov v lesoch a následnému odstraňovaniu poškodených stromov“. Odôvodnenie: Ak predkladateľ poukazuje na stratu hniezdných biotopov včelára lesného v západnej, juhozápadnej a severnej časti CHVÚ Volovské vrchy, nedošlo k tomu „odlesnením krajiny a intenzívnym hospodárením v lesoch“, ale v dôsledku pôsobenia škodlivých činiteľov v lesoch a vykonávaním opatrení na zabránenie premnoženia a šírenia sekundárnych škodcov.	Z	A	Text bol upravený v zmysle pripomienky.

29	MPRVSR	Časť 2.2. 6. V časti „2.2. Zhodnotenie stavu predmetu ochrany“ u druhu včelár lesný žiadam v podkapitole „Osobitné záujmy“ vypustiť slová „V jadrovej časti týchto zón ochrany okolo hniezda včelára lesného sa môže uplatniť zákaz činnosti celoročne tak, aby nedošlo k nezvratnému poškodeniu hniezda a miesta rozmnožovania včelára lesného.“ Odôvodnenie: Upozorňujem na skutočnosť, že podľa § 2 písm. a) Vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 196/2010 Z. z., ktorou sa vyhlasuje Chránené vtáčie územie Volovské vrchy nie je vykonávanie lesohospodárskej činnosti činnosťou, ktorá môže mať negatívny vplyv na chránený vtáčí druh včelár lesný. Uplatňovanie časového obmedzenia lesohospodárskej činnosti, ak tak určí orgán ochrany prírody, je nástrojom na vytvorenie podmienok rozmnožovania chráneného vtáčieho druhu. Uplatnením bezzásahového režimu v jadrovej zóne okolo hniezda chráneného vtáčieho druhu tak, ako navrhuje predkladateľ materiálu, je napr. v prípade pôsobenia škodlivých činiteľov (primárnych a sekundárnych) v lesoch, potenciálne ohrozený aj samotný hniezdny strom a miesto rozmnožovania včelára lesného. Z uvedeného dôvodu nesúhlasím v jadrovej zóne hniezdného stromu s neodôvodneným uplatňovaním bezzásahového režimu. Za odpovedajúce a vhodné riešenie považujem určenie podmienok osobitného spôsobu manažmentu lesa v jadrovej zóne ochrany. Tieto by mali odpovedať požiadavkám na také manažmentové opatrenia, uplatňovaním ktorých by sa vytvorili podmienky pre zachovanie hniezda a miesta rozmnožovania chráneného vtáčieho druhu. Absolutizovanie uplatňovania bezzásahového režimu nepovažujem za spôsob manažmentu lesných porastov v jadrovej zóne okolo hniezda, ktorý by viedol k	Z	ČA	Skutočnosť, že pre druh včelár lesný nie je vo vyhláške č. 196/2010 Z. z. uvedené žiadne opatrenie neznamená, že jeho ochrana nebude v návrhu <i>programu starostlivosti o CHVÚ</i> spomenutá. Vymedzenie ochranných zón okolo hniezd včelára lesného bude realizované v prípadoch potreby, kde hrozí bezprostredné ohrozenie hniezdného biotopu plánovanou úmyselnou resp. neplánovanou náhodnou ťažbou. Keďže včelár lesný obsadzuje najmä listnaté, menej často zmiešané lesy zväčša do nadmorskej výšky 800 m n.m. je v týchto hniezdných biotopoch výskyt náhodnej ťažby menej pravdepodobný. Osobitne upravené opatrenie má za cieľ pomôcť obhospodarovateľovi lesných pozemkov identifikovať miesto rozmnožovania chráneného druhu (§ 35 zákona č. 543/2002 Z. z.). Na rokovaní dňa 28. októbra 2022 bol rozpor odstránený, na základe doplnenia textu. Znenie je uvedené vo vyhodnotení pripomienky č. 1.
----	--------	---	---	----	---

		vytvoreniu podmienok na zabezpečenie požadovanej ochrany hniezda a miesta rozmnožovania chráneného vtáčieho druhu. Zároveň upozorňujem, že samotný predkladateľ materiálu v časti „2.3. Faktory ovplyvňujúce stav predmetu ochrany“ uvádza, že z hľadiska lesných druhov je na zníženie potenciálneho rizika následkov pôsobenia škodlivých činiteľov v lesoch dôležité vykonávať manažmentové opatrenia smerujúce k pestovaniu lesov dostatočne štruktúrovaných a aj v hniezdnom období minimalizujúcich zmarenie hniezdenia. Teda nie „bezzásah“, ale usmernené manažovanie lesa.			
30	MPRVSR	Časť 2.2. 7. V časti „2.2. Zhodnotenie stavu predmetu ochrany“ u druhu tesár čierny žiadam slová „k rozsiahlemu plošnému odlesneniu“ nahradiť slovami „k veľkoplošného rozpadu lesných porastov v dôsledku pôsobenia škodlivých činiteľov v lesoch a následnému odstraňovaniu poškodených stromov“. Odôvodnenie: Ak predkladateľ poukazuje na výskyt teritórií tesára čierneho aj v južných a západných častiach CHVÚ Volovské vrchy, nedošlo k tomu v dôsledku „rozsiahleho plošného odlesnenia tohto územia, ale v dôsledku rozpadu lesných porastov pôsobením škodlivých činiteľov v lesoch a vykonávaním opatrení na zabránenie premnoženia a šírenia sekundárnych škodcov.	Z	A	Text bol upravený v zmysle pripomienky.
31	MPRVSR	Časť 2.2. 8. V časti „2.2. Zhodnotenie stavu predmetu ochrany“ druhu orol skalný žiadam v podkapitole „Osobitné záujmy“ vypustiť slová „V jadrovej časti týchto zón ochrany okolo orla skalného sa môže uplatniť zákaz činnosti celoročne tak, aby nedošlo k nezvratnému poškodeniu hniezda a miesta rozmnožovania orla skalného.“	Z	ČA	Početnosť orla skalného v CHVÚ Volovské vrchy je 14 párov. Vymedzenie ochranných zón okolo hniezd orla skalného bude realizované v prípadoch potreby, kde hrozí bezprostredné ohrozenie hniezdného biotopu plánovanou úmyselnou resp. neplánovanou náhodnou ťažbou.

	Odôvodnenie: Uplatňovanie časového obmedzenia lesohospodárskej činnosti, ak tak určí orgán ochrany prírody, je nástrojom na vytvorenie podmienok rozmnožovania chráneného vtáčieho druhu. Uplatnením bezzásahového režimu v jadrovej zóne okolo hniezda chráneného vtáčieho druhu tak, ako navrhuje predkladateľ materiálu, je napr. v prípade pôsobenia škodlivých činiteľov (primárnych a sekundárnych) v lesoch, potenciálne ohrozený aj samotný hniezdny strom a miesto rozmnožovania orla skalného. Z uvedeného dôvodu nesúhlasím v jadrovej zóne hniezdného stromu s neodôvodneným uplatňovaním bezzásahového režimu. Za odpovedajúce a vhodné riešenie považujem určenie podmienok osobitného spôsobu manažmentu lesa v jadrovej zóne ochrany. Tieto by mali odpovedať požiadavkám na také manažmentové opatrenia, uplatňovaním ktorých by sa vytvorili podmienky pre zachovanie hniezda a miesta rozmnožovania chráneného vtáčieho druhu. Absolutizovanie uplatňovanie bezzásahového režimu nepovažujeme za spôsob manažmentu lesných porastov v jadrovej zóne okolo hniezda, ktorý by viedol k vytvoreniu podmienok na zabezpečenie požadovanej ochrany hniezda a miesta rozmnožovania chráneného vtáčieho druhu. Zároveň upozorňujem, že samotný predkladateľ materiálu v časti „2.3. Faktory ovplyvňujúce stav predmetu ochrany“ uvádza, že z hľadiska lesných druhov je na zníženie potenciálneho rizika následkov pôsobenia škodlivých činiteľov v lesoch dôležité vykonávať manažmentové opatrenia smerujúce k pestovaniu lesov dostatočne štruktúrovaných a aj v hniezdnom období minimalizujúcich zmarenie hniezdenia. Teda nie „bezzásah“, ale usmernené manažovanie lesa.		Osobitne upravené opatrenie má za cieľ pomôcť obhospodarovateľovi lesných pozemkov identifikovať miesto rozmnožovania chráneného druhu (§ 35 zákona č. 543/2002 Z. z.). Na rokovaní dňa 28. októbra 2022 bol rozpor odstránený, na základe doplnenia textu. Znenie je uvedené vo vyhodnotení pripomienky č. 1.
--	---	--	--

32	MPRVSR	Časť 2.2. 9. V časti „2.2. Zhodnotenie stavu predmetu ochrany“ u druhu tesár čierny, muchárik malý, muchárik bielokrký, orol skalný, hlucháň hôrny, jariabok hôrny, d'ateľ bielokrký, d'ateľ prostredný a kuvičok vrabčí žiadam špecifikovať vek porastov, ktoré pre jednotlivý vtáčí druh špecifikuje predkladateľ slovnými spojeniami „staré lesy“, „staršie porasty“, „staré lesné porasty“, „staré horské lesy“, „staršie porasty“, „mladšie stromy“ a v prípade druhu muchár sivý termín „silne zapojené porasty“. Odôvodnenie: Vo všetkých prípadoch ide o vek „lesných porastov“, ktorý je predkladateľom špecifikovaným spôsobom nejednoznačný a umožňujúci rôzny výklad uplatnených slovných spojení vo vzťahu k veku lesných porastov. Podobne nie je zrejmé, aké zakmenenie porastu považuje predkladateľ pod pojmom „silne zapojený porast“. Takéto benevolentné používanie termínov neodpovedá dôležitosti dokumentácie ochrany prírody a krajiny podľa § 54 ods. 2 zákona o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.	Z	A	Vek porastov bol spresnený v zmysle pripomienky.
33	MPRVSR	Časť 2.3. 13. V časti „2.3. Faktory ovplyvňujúce stav predmetu ochrany“, kapitole „Vnútorne prírodné faktory“, druhom odseku odporúčam slová „pôsobenie prírodných činiteľov v lesoch“ nahradiť slovami „pôsobenie škodlivých činiteľov v lesoch“. Odôvodnenie: Predkladateľ sa v texte odvoláva na negatívne pôsobenie „vetrových polomov alebo kalamitné pôsobenie hmyzu“, čiže ide jednoznačne o pôsobenie škodlivých činiteľov v lesoch ako abiotických (vietor, sucho...), tak aj biotických, najmä hmyzích škodcov.	O	A	Text bol upravený v zmysle pripomienky.

34	MPRVSR	Časť 2.3. 14. V časti „2.3. Faktory ovplyvňujúce stav predmetu ochrany“, kapitole „Vnútorne človekom podmienené faktory“, prvom odseku žiadam vypustiť slová „Intenzívne využívanie hospodárskych lesov, kde sa vyskytuje tento druh, môže mať pre prítomnosť hlucháňa fatálne následky, ak neostane zachovaný dostatočný rozsah biotopov s vhodnou štruktúrou.“. Odôvodnenie: V kategórii hospodárskych lesov sa uplatňuje plán hospodárskych opatrení podľa platného programu starostlivosti o lesy, ku ktorým svoje požiadavky a námety uplatňuje orgán ochrany prírody a tento vydáva aj stanovisko ku konečnému návrhu programu starostlivosti z hľadiska vplyvu jednotlivých opatrení na ochranu prírody, pričom toto stanovisko je záväzné. Z uvedeného vyplýva, že v lesoch hospodárskych sa hospodári tak, ako to vyplýva z programu starostlivosti. Právna úprava v oblasti ochrany prírody a krajiny a v oblasti lesného hospodárstva dáva orgánu ochrany prírody, podobne ako aj organizácii ochrany prírody, dostatočné kompetencie na dozor nad hospodárením v lesoch v súlade so záujmami ochrany prírody. Predkladateľ v materiáli sám v tejto časti uvádza, že hlucháň hôrny sa vyskytuje na lesných pozemkoch, na ktorých sú hospodárske lesy, čo len potvrdzuje skutočnosť, že v takto manažovaných lesných porastoch, pri zachovaní manažmentu podľa programu starostlivosti o lesy, sú vytvorené podmienky odpovedajúce pre výskyt tohto chráneného vtáčieho druhu.	Z	A	Text bol upravený v zmysle pripomienky.
35	MPRVSR	Časť 2.3. 15. V časti „2.3. Faktory ovplyvňujúce stav predmetu ochrany“, kapitole „Vnútorne človekom podmienené faktory“, druhom odseku žiadame slová „spracovanie kalamít náhodnou ťažbou“ nahradiť slovami „veľkoplošné vykonanie náhodnej ťažby“.	Z	A	Text upravený v zmysle pripomienky.

		Odôvodnenie: Právna úprava v oblasti lesov nepozná slovné spojenie „spracovanie kalamít náhodnou ťažbou“, ide o nesprávne a skôr „slangové“ slovné spojenie. V súlade s právnou úpravou ide o „vykonanie náhodnej ťažby“, ktorou dochádza k odstraňovaniu stromov poškodených škodlivými činiteľmi v lesoch a cieľom ktorých je zabránenie premnoženia a šírenia biotických škodlivých činiteľov, hlavne hmyzích, do okolitých lesných porastov, ktoré neboli poškodené pôsobením primárnych škodlivých činiteľov.			
36	MPRVSR	Časť 3. 16. V časti „3. Ciele ochrany a opatrenia na ich dosiahnutie“, podkapitole „Stanovenie cieľov ochrany“, v dlhodobom ciele 3 odporúčam zlúčiť operatívny cieľ 3.1. a 3.2. do jedného operatívneho cieľa. Odôvodnenie: Výsledkom oboch operatívnych cieľov je prehodnotenie právnej úpravy.	O	N	Pripomienka nebola akceptovaná, ide o formálnu úpravu, pričom aj v predchádzajúcich vládou schválených materiáloch je obdobné znenie. Vyhodnotenie pripomienky objasnené na rozporovom rokovaní dňa 24. októbra 2022.
37	MPRVSR	Časť 3.2. 18. V časti „3.2. Zásady a regulatívy hospodárskeho, rekreačného a iného využitia“, kapitole „lesné hospodárstvo“ štvrtej vete žiadam slová „nárast aj vplyvom kalamitných ťažieb posledných decéniách“ nahradiť slovami „veľkoplošný rozpad lesných porastov v dôsledku pôsobenia primárnych a sekundárnych škodlivých činiteľov v lesoch.“ Odôvodnenie: Zastúpenie lesov prvého vekového stupňa nie je dôsledkom odstránenia stromov poškodených pôsobením primárnych a sekundárnych škodlivých činiteľov v lesoch – teda dôsledkom náhodnej ťažby, ale dôsledkom pôsobenia týchto škodlivých činiteľov v lesoch.	Z	A	Text bol upravený v zmysle pripomienky.
38	MPRVSR	EFP1A 19. Vo vymedzení zoznamu jednotiek priestorového rozdelenia	Z	N	Ako je uvedené vo vyhodnotení pripomienky č. 1, vyhláška č. 196/2010 Z. z. neposkytuje viacerým druhom

		lesa pre EFP1A žiadam prehodnotiť rozsah porastov, pri zohľadnení ich súčasného zdravotného stavu, vývoja pôsobenia škodlivých činiteľov v lesoch a predpokladu pôsobenia negatívnych vplyvov klimatickej zmeny, zároveň prehodnotiť opatrenia pre EFP1A smerujúce k úplnému vylúčeniu akýchkoľvek manažmentových opatrení v lesoch. Odôvodnenie: Súčasný stav lesných porastov navrhovaných v rámci EFP1A na uplatňovanie bezzásahového režimu vyžaduje skôr intenzívne sledovanie ich vývoja a v prípade potreby vykonanie manažmentových opatrení zameraných na stabilizáciu týchto porastov a nie na uplatňovanie absolútneho zákazu akýchkoľvek manažmentových opatrení. Z hľadiska vytvorenia vhodných podmienok pre zachovanie a zlepšenie stavu hlucháňa hôrneho je nevyhnutné zabezpečenie dostatočnej výmery zdravých smrekových porastov, čo je možné zabezpečiť predovšetkým dôsledným uplatňovaním zákazov odpovedajúcim pre 5. stupeň ochrany prírody (§ 16 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov) a nie absolutizáciou uplatňovania bezzásahového režimu. V prípade presadenia ochrany procesov (bezzásahový režim) je možné v strednodobom horizonte očakávať úplný rozpad zostávajúcich smrečín a pri zákaze akejkoľvek lesohospodárskej činnosti (napr. cielená kombinovaná obnova smrekových lesov) úplnú stratu biotopu hlucháňa hôrneho.			vtákov z predmetov ochrany (vrátane hlucháňa hôrneho) žiadnu reálnu ochranu. Viac vo vyhodnotení pripomienky č. 3. Na rokovaní dňa 28. októbra 2022 bol, po vysvetlení, rozpor odstránený.
39	MPRVSR	Tabuľka č. 20 17. V tabuľke č. 20 odporúčam v parametri „veľkosť hniezdneho a potravného biotopu“ slová „starších strednovekých“ nahradiť slovami „lesných porastov s vekom nad 80 rokov“. Odôvodnenie: Predkladateľom použitý termín „starších strednovekých“ je zmätočný. Vo všeobecnosti k jednotlivým cieľom ochrany	O	A	V tabuľkách pre ciele ochrany jednotlivých druhov vtáctva je pri parametri „veľkosť hniezdneho

		upozorňujem na mnohokrát rozporné uplatňovanie prívlastku k veku porastov – raz je 80 ročný lesný porast „starší“, potom „starý“, neskôr zase „starší strednoveký“.			a potravného biotopu uvedené jednotne „ <i>lesných porastov nad 80 rokov</i> “.
40	MZSR	Predkladacej správe ods. 3; navrhujeme doplniť chýbajúce slovo „územie“. Odôvodnenie: precizovanie textu.	O	A	Upravené podľa pripomienky.